

EUROPA-
KOMMISSIONEN

UNIONENS HØJTSTÅENDE
REPRÆSENTANT FOR
UDENRIGSANLIGGENDER
OG SIKKERHEDSPOLITIK

Bruxelles, den 22.7.2020
JOIN(2020) 12 final

FÆLLES RAPPORT TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET
DET SÆRLIGE ADMINISTRATIVE OMRÅDE MACAO: ÅRSRAPPORT 2019

FÆLLES RAPPORT TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

DET SÆRLIGE ADMINISTRATIVE OMRÅDE MACAO: ÅRSRAPPORT 2019

Resumé

Siden Macao blev overdraget til Folkerepublikken Kina i 1999, har Den Europæiske Union og dens medlemsstater nøje fulgt den politiske og økonomiske udvikling i Det Særlige Administrative Område Macao, der bygger på "ét land, to systemer"-princippet. Den Europæiske Union overholder fortsat "ét Kina"-politikken og støtter "ét land, to systemer"-princippet og gennemførelsen heraf. Denne årsrapport om udviklingen i Macao forelægges i overensstemmelse med tilsagnet i 1997 over for Europa-Parlamentet.

I 2019 blev "ét land, to systemer"-princippet fortsat gennemført til fordel for Macao, Kina som helhed og det internationale samfund.

I december tiltrådte en ny regeringsleder (Chief Executive), Ho Iat-Seng. Præsident Xi Jinping aflagde et tredages besøg i Macao for at markere udnævnelsen og tyveårsdagen for overdragelsen af Macao.

Macaoborgernes rettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder blev generelt fortsat respekteret, og retsstatsprincippet blev opretholdt i 2019 i henhold til "ét land, to systemer"-princippet, der er indarbejdet i Macaos forfatning. I Macaos medier var der fortsat mulighed for at udtrykke en lang række forskellige synspunkter trods en vis bekymring over tiltagende selvcensur.

Selv om forfatningen og andre retsakter ikke åbner mulighed for gennemførelse af almindelige direkte valg, opfordrer EU myndighederne i Macao til at fremme større borgerinddragelse i valget af regeringslederen og den lovgivende forsamling.

Økonomisk er Macao fortsat verdens største kasinodestination, og spilturisme er drivkraften bag områdets økonomiske vækst. Opbremsningen i den kinesiske økonomi og handelskrigen mellem USA og Kina var de primære årsager til en tilbagegang på 3,5 % i Macaos BNP. Dette understreger, at Macaos lille og i vidt omfang åbne økonomi er stærkt afhængig af den økonomiske, finansielle og politiske udvikling på det kinesiske fastland. Diversificeringsindsatsen fortsætter med moderat succes, idet spilaktiviteterne stadig står for næsten halvdelen af BNP.

Det økonomisk samarbejde med det kinesiske fastland blev udbygget i 2019. Omkring tidspunktet for præsident Xi Jinpings besøg blev der således bekendtgjort nye foranstaltninger inden for finansielle tjenesteydelser med henblik på at understøtte Macaos diversificering.

Politisk udvikling

Der skete væsentlige ændringer i Macaos regering ved udgangen af året med valget af den nye regeringsleder, Ho Iat-Seng, og udnævnelser til andre ledende poster.

Den 25. august valgte valgkomitéen Ho Iat-Seng som ny regeringsleder til erstatning for Fernando Chui med 392 stemmer ud af de afgivne 400. Da en alternativ kandidat skulle have haft 66 nomineringer fra valgkomitéen, blev Ho Iat-Seng valgt uden modkandidater.

Den nye regering tiltrådte den 20. december. Den nye regeringsleder blev taget i ed under et tredages besøg, som præsident Xi Jinping aflagde i Macao. Af den tidligere regerings fem ministre fortsatte ministeren for sikkerhed og ministeren for transport og offentlige arbejder i den nye regering. Tre af de 11 siddende medlemmer i eksekutivrådet beholdt deres post.

I årets løb fik flere lovgivningsinitiativer betydelig opmærksomhed.

Et lovforslag om cybersikkerhed blev vedtaget den 22. december 2019. Et af kravene heri er, at telekommunikationsselskaberne registrerer det rigtige navn på brugerne af deres tjenester såsom forudbetalte SIM-kort. Dette vil blive indført af telekommunikationsudbydere. Internetudbydere vil opbevare deres brugeres aktivitetslog i mindst et år. De vigtigste forsyningsselskaber (f.eks. transport, telekommunikation, elektricitet og vand) beføjes til at håndhæve cybersikkerhedsforanstaltninger. Der skal etableres et nyt cybersikkerhedscenter (Cybersecurity Incidents Alert and Response Centre (CARIC)) under kriminalpolitiets koordinerende ledelse, som skal være modtagecenter for alle anmeldelser om cyberhændelser og overvåge datatransmission og datastrømme. Overtrædelser af loven kan medføre bøde på mellem 50 000 og 5 mio. MOP.

Sikkerhedsminister Wong Sio Chak understregede, at myndighederne ikke ville overvåge individuelle onlineaktiviteter eller begrænse ytringsfriheden, idet kriminalpolitiet kun ville overvåge databevægelser og ikke analysere deres indhold. Foreningen af embedsmænd i Macao (ATFPM) sendte en skrivelse til sikkerhedsministeren, hvori de udtrykte bekymring med hensyn til, om den nye lov var forenelig med forfatningen for så vidt angår personlige frihedsrettigheder og andre spørgsmål.

Et forslag om en ny civilbeskyttelseslov kriminaliserer udbredelsen af rygter og falske oplysninger i nødsituationer. Foranstaltningen skal kun finde anvendelse, når myndighedernes civilbeskyttelsesforanstaltninger er fuldt iværksat under omstændigheder som f.eks. under en tyfon. Ændringer af lovforslaget er blevet hilst velkommen, om end civilsamfundet og pressens organisationer har udtrykt bekymring over foranstaltningens potentielle indvirkning på ytringsfriheden og pressefriheden.

Et forslag fra et prodemokratisk medlem af den lovgivende forsamling om at ændre valgloven vedrørende regeringslederen for at undgå, at der kun er én endelig kandidat til regeringens toppost, blev afvist med den begrundelse, at kun regeringen kan foreslå ændringer af Macaos politiske struktur.

Politiet bekendtgjorde, at der inden udgangen af første kvartal af 2020 ville blive opsat og testet de første 50 offentlige overvågningskameraer med ansigtsgenkendelse i Macao. Omkring 50 trafikameraer til nummerpladegenkendelse skal også opsættes og testes. De lokale myndigheder planlægger at installere 2 400 videoovervågningskameraer i seks etaper inden 2023. Politiet udtalte i en erklæring af 7. november 2019, at ansigtsgenkendelsesteknologi kun skulle anvendes, når politiet efterforsker kriminelle handlinger.

Macaos myndigheder fortsatte med at henvise til sikkerhedshensyn som grundlag for at nægte indrejse i Macao for journalister, civilsamfundsaktivister og fremtrædende skikkelser, herunder personer fra Hongkong. Selv om Macaos immigrationsmyndigheder har beføjelse til at give afslag på indrejse i området, mangler der gennemsigtighed i sådanne tilfælde.

Rettigheder, frihedsrettigheder og lige muligheder

Rettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder og retsstaten blev generelt respekteret i det omfang, der gives garanti herfor i Macaos forfatning og i henhold til "ét land, to systemer"-princippet.

Der er hidtil ikke taget skridt til at nedsætte et uafhængigt menneskerettighedsorgan i overensstemmelse med den anbefaling, som FN's Komité mod Tortur udstedte i december 2015.

Pressefriheden blev generelt respekteret, om end selvcensuren steg i omfang. Macaos journalistforbund (AJM) udsendte en erklæring i løbet af året for at henlede opmærksomheden på problemer med pressefriheden, f.eks. det pres, der blev øvet op til Xi Jinpings besøg.

Forsamlingsfriheden blev generelt respekteret i Macao. Politiet har imidlertid givet afslag på tilladelse til offentlige forsamlinger, som skulle vise solidaritet med demonstranterne i Hongkong. Den 30. september 2019 forkastede den øverste appeldomstol en appel, der var iværksat vedrørende det forbud, der var nedlagt mod at protestere mod politibrutalitæt i Hongkong, idet domstolen fandt, at en sådan protest ville være ulovlig af f.eks. den grund, at det "ville være en indblanding i Hongkongs indre anliggender". Tiananmen blev mindet med levende lys på 30-årsdagen.

Den 8. juli vedtog den lovgivende forsamling regeringens lovforslag om en lovbestemt **mindsteløn** for alle arbejdstagere undtagen husarbejdere og ansatte med handicap. Macao har ikke sørget for effektiv håndhævelse af **foreningsfriheden og retten til kollektive overenskomstforhandlinger**, jf. Den Internationale Arbejdsorganisations (ILO's) konventioner. EU tilskynder fortsat Macao til at gøre dette.

Der gøres en markant indsats for at bekæmpe **menneskehandel** gennem foranstaltninger såsom kurser i bekæmpelse af menneskehandel for embedsmænd og efterforskning af mistænkelige tilfælde af tvangsarbejde. EU er parat til at intensivere samarbejdet for at afhjælpe denne globale udfordring.

Diskrimination på grund af seksuel orientering og kønsidentitet er fortsat en kilde til bekymring, især inden for beskæftigelse, uddannelse og sundhed. Forhold mellem personer af samme køn er endnu ikke omfattet af den retsakt, der gør vold i hjemmet til en strafbar handling. FN's Komité for Økonomiske, Sociale og Kulturelle Rettigheder tilskyndede i juni 2014 Macao til at vedtage omfattende antidiskriminationslovgivning.

Macao har fortsat sin solide indsats for at bekæmpe **korruption** gennem foranstaltninger, f.eks. i forbindelse med arbejdet i korruptionsbekæmpelseskommisionen (CCAC). En ny korruptionsbekæmpelseskommisær blev udnævnt i december 2019. CCAC's årsrapport, der udkom i marts, fremhævede de væsentligste bekymringer og den fortsatte indsats for at bekæmpe korruption blandt embedsmænd.

Økonomisk udvikling

I 2019 var Macao fortsat en af verdens rigeste økonomier målt i BNP pr. indbygger med den **største spilindustri i verden**.

I årets løb skete der en **tilbagegang i Macaos økonomi på 4,7 %**, især på grund af et fald i eksporten af tjenesteydelser og i investeringer. Investeringerne faldt med 20,1 % i forhold til året før, hovedsagelig som følge af lavere investeringer i byggesektoren. Spileksporten faldt med 4 % i forhold til året før, mens turismen faldt med 5,7 %. Faldet i eksporten af tjenesteydelser skyldes primært, at besøgende i Macao forbrugte 8 % mindre under besøget. Selv om antallet af besøgende turister steg med 10 % i årets løb (til i alt 39,4 mio. besøgende, hvoraf 70 % var fra det kinesiske fastland), faldt forbruget pr. indbygger med 16,5 % og ophævede dermed stigningen i antal turister.

Trods tilbagegangen har **Macao stadig fuld beskæftigelse**. Arbejdsløsheden har ligget fast på under 2 % de seneste otte år (også i nedgangsperioden 2014-2016), og 2019 var ingen undtagelse. På denne baggrund er Det Særlige Administrative Område stærkt afhængigt af

udenlandsk arbejdskraft, som udgør ca. 40 % af den samlede arbejdsstyrke. Inflationen var under kontrol i 2019 og lå på 2,75 %.

Macaos finanspolitiske stilling i 2019 var fortsat sund. Det Særlige Administrative Område har store reserver (580 mia. MOP svarende til 67 mia. EUR), og der har konsekvent været overskud på de offentlige finanser.

Med hensyn til **økonomisk politik** fortsatte Macao sin vedvarende indsats for at sikre økonomisk diversificering ud over at konsolidere turisme og spil (Macaos vigtigste sektorer). Disse prioriterede områder blev genbekræftet af Macaos nye regeringsleder, Ho Iat-Seng, i dennes tiltrædelsestale og nytårstale i december, hvor han beskrev en politisk platform med fokus på økonomi og levebrød. Der resterer fortsat områder med diversificeringspotentiale:

- udvikling af konference- og udstillingsbranchen og de kreative brancher
- fremme af Macao som knudepunkt for traditionel kinesisk medicin (TCM)
- fremme af finansielle specialtjenester såsom finansiell leasing og
- udvikling af Macao som serviceplatform for forretnings- og handelssamarbejde mellem Kina og de portugisisktalende lande.

Trods diversificeringsindsatsen er **Macao fortsat stærkt afhængig af spil og turisme, og spilsektoren alene repræsenterer fortsat halvdelen af BNP.** Et af de mål, som Macaos myndigheder satte sig i femårsplanen for udvikling i perioden 2016-2020, er at øge andelen af kasinoindehavernes indtægter fra andre kilder end spil til 9 % inden 2020. Ifølge en rapport fra december om økonomisk diversificering udgivet af Macaos tjeneste for statistik og folketælling stod andre aktiviteter end spil for 9,97 % af kasinoindehavernes indtægter i 2018. For så vidt angår diversificering ud over spil og turisme, herunder udvikling af den finansielle sektor, er manglen på kvalificeret arbejdskraft en udfordring for Macao.

Miljøbeskyttelse og klimapolitik er fortsat væsentlige udfordringer. De eneste væsentlige fremskridt i 2019 var den længe ventede indførelse af en afgiftsordning for plastposer, forbedringen af affaldshåndteringen forud for eksport og opsætningen af flere ladestationer til elbiler, pantautomater til plastflasker og drikkevandskølere i hele Macao. I årets løb blev den meget forsinkede Taipa-strækning i Macaos letbanenet (LRT) åbnet.

Regionalt samarbejde

Den længe ventede plan for **Guangdong-Hongkong-Macao Greater Bay Area (GBA)** blev offentliggjort i februar 2019. Macao blev udpeget som en af fire hovedbyer (sammen med Hongkong, Shenzhen og Guangzhou), der skal spille en nøglerolle i regionens udvikling. Ifølge planen skal Macao både fortsat diversificere sin økonomi og styrke sin stilling som et centrum i verdensklasse for turisme og forlystelser og som en serviceplatform for forretnings- og handelssamarbejde mellem Kina og de portugisisktalende lande. Fire måneder efter offentliggørelsen af planen udsendte Macaos regering et bilag til sin femårsplan for udvikling (2016-2020), som dækkede dens andel i opbygningen af GBA. I årets løb blev der bekendtgjort en bred vifte af tiltag. Bl.a. skal toldsamarbejdet udbygges, så det bliver lettere for mennesker fra Macao at bo, studere og arbejde andre steder inden for GBA.

Der skete fremskridt med samarbejdet inden for finansielle tjenesteydelser i 2019. I februar blev Macao ifølge GBA-planen pålagt at foretage en gennemførlighedsundersøgelse af etableringen af et værdipapirmarked denomineret i renminbi. I oktober indsendte Macaos monetære myndighed en ansøgning herom til den centrale regering. I juli udstedte Kina de første offshore statsobligationer i Macao for 2 mia. renminbi (286 mio. USD).

Omkring præsident Xi Jinpings besøg i Macao i december 2019 blev der bekendtgjort en række foranstaltninger til støtte for diversificering med særligt fokus på den finansielle sektor.

Den mest omtalte var en nyhed fra People's Bank of China (PBOC) om, at den daglige grænse for renminbi-overførsler fra Macao ville blive hævet fra 50 000 til 80 000 renminbi og dermed på niveau med Hongkong. Eftersom det imidlertid drejer sig om privatpersoners overførsler og ikke virksomheders, var bekendtgørelsen nærmest symbolsk. Desuden blev det omtalt, at planerne om at oprette en ny renminbi-domineret børs og en clearingcentral for renminbi ville blive fremskyndet. En politik for tilskyndelse til banker og forsikringsselskaber på fastlandet om at etablere virksomhed i Macao blev omtalt sammen med en politik for støtte til finansieringsselskaber på fastlandet med henblik på at udvide deres forretning i Macao.

Hvad angår **rollen som brobygger mellem Kina og de portugisisktalende lande** har Macao et mål om at være clearingcentral for renminbi og en serviceplatform for forretnings- og handelssamarbejde mellem de portugisisktalende lande og Kina, et handelsknudepunkt for produkter fra de portugisisktalende lande og et konference- og udstillingscentrum for økonomisk samarbejde og samhandel.

Sammen med Zhuhai udvikler Macao øen **Hengqin**, som ligger øst for Macao i Guangdong-provinsen. Hengqin har infrastrukturer såsom "Youth Entrepreneurship Valley", Guangdong-Macao TCM Science and Technology Industrial Park, Guangdong-Macao Cooperation Industrial Park og Macaos universitetscampus. Under sit besøg i Macao bekendtgjorde præsident Xi, at Macao ville få tildelt mere jord på øen for at understøtte dens videreudvikling inden for områder som uddannelse og sundhedsvæsen.

Bilaterale forbindelser mellem EU og Macao

I 2019 var **EU fortsat Macaos næststørste importkilde efter det kinesiske fastland** med en andel på 27,6 % af Macaos samlede import. På den anden side gik kun 1,5 % af Macaos vareeksport til Europa. EU opretholder fortsat sit vedvarende handelsoverskud over for Macao. Det kan forklares ved, at Macaos importefterspørgsel er steget støt gennem årene parallelt med væksten i spil- og turistsektoren, mens områdets fremstillingssektor er skrumpet ind til ca. 1 % af BNP.

Den bilaterale **varehandel** steg med 27,1 % til 1,2 mia. EUR i 2019. EU's eksport til Macao nåede op på 1,1 mia. EUR, en stigning på 33,2 % i forhold til året før, hvilket førte til et handelsoverskud på 1 mia. EUR. Macao er et voksende marked for europæiske luksusvarer. EU's vigtigste eksportvarer omfatter dyre lædervarer, beklædningsgenstande, ure og smykker, føde- og drikkevarer samt biler.

EU er Macaos tredjestørste udenlandske **investor** efter Hongkong og det kinesiske fastland (bortset fra offshorecentre). Ifølge Macaos statistikker stod EU for 5,3 % (15,6 mia. MOP) af de samlede direkte investeringer i 2018. Portugal tegnede sig alene for 60 % af EU's investeringer i Macao med 9,2 mia. MOP.

Det **23. møde i EU's og Macaos blandede udvalg** blev afholdt i Bruxelles den 11. juni 2019. På dagsordenen var en bred vifte af emner, herunder handel og investering, multilateralt samarbejde, beskatning, offentlige indkøb, bekæmpelse af hvidvask af penge og finansiering af terrorisme, miljømæssige spørgsmål og menneskehandel.

Der blev iværksat en samfinansieringsordning i henhold til EU's **Horisont 2020**-program efter mødet i 2015 i EU's og Macaos blandede udvalg. I november 2019 arrangerede EU og Macaos udviklingsfond for videnskab og teknologi (FDCT) i fællesskab en konference i Macao for at præsentere mulighederne for samarbejde med Europa og drøfte måder, hvorpå Macaos deltagelse i Horisont 2020 kan forbedres, idet der ikke var udvalgt enheder fra Macao til finansiering i henhold til dette program.

Som det sker hvert år, koordinerede **EU's handelskammer i Macao (MECC)**¹ og **EU's handelskammer i Hongkong** i 2019 i fællesskab den store europæiske deltagelse i Macaos internationale forum og udstilling for miljøsamarbejde (MIECF)) i marts og Macaos internationale handels- og investeringsmesse (MIF) i oktober.

Programmet for det retlige samarbejde mellem EU og Macao bidrager til modernisering og udvikling af Macaos retssystem. Mulighederne for at udvide samarbejdet på dette område udforskes. EU og Macao fortsatte det vedvarende samarbejde om konferencetolkning i 2019. Der har siden 2006 været afholdt kurser for tolke fra Macao med undervisere fra Europa-Kommissionens Generaldirektorat for Tolkning. Siden 2010 har der været afholdt årlige seminarer i Macaos polytekniske institut (MPI) for undervisere fra EU og tolke fra forskellige kinesiske ministerier foruden kursusholdere fra universiteter i Macao og det kinesiske fastland. Det nye internationale portugisiske uddannelsescenter for konferencetolkning, som blev indviet i december 2019 på MPI, har nydt godt af det akademiske samarbejde mellem EU og Macao på dette område.

¹ EU's handelskammer i Macao er en hybridorganisation med både direkte medlemmer (virksomhedsrepræsentanter) og medlemmer fra de nationale handelskamre i EU-landene.